

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 прим. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

ВІХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

Видає „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 7. (146).

Четвер, 24. січня 1918.

Рік IV.

Мир України з осередніми державами—на порозі.

ТЕЛЕГРАМА.

Бересте-Литовське 20. січня. Дотеперішні переговори, ведені між представниками осередніх держав з одного і представниками Української Народньої Республіки з другого боку, дозріли до такого висліду, що досягнуто згоду в справі основи майбутнього заключення миру. Маєть ся проголосити воєнний стан покінченим і закріпити рішення обох партій від тепер жити з собою в мирі й приязні. Війська, що стоять на фронті одно проти другого, маєть ся стягнути з хвилию заключення миру.

Всі співучасники тісно поєднали ся в тому, що треба подбати про негайне навязання правильних господарських і правних зносин, та зараз мають бути установлені дипломатичні й консульські взаємини. За означенням основ мирового договору, дійшли переговори до тої точки, яка зобов'язує посольства стати в порозумінне з домашніми відповідальними чинниками. Частина уповноважених представників уважає себе спонуканою подати особисто звідомлення цим чинникам про хід переговорів і дістати їхню згоду до переговорів в справі миру.

Всі посольства зєднали ся на тому, що потрібний час на се застановлення переговорів має бути можливо найкоротшим. Вони умовили ся негайно вернути ся до Берестя Литовського і порішили заключити мир тоді в рамках їм уділеного уповноваження і його підписати.

Тим робом перший раз у цій потрясаючій світом війні удало ся найти основи до заведення мирового стану.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

Дня 11. січня уконституовала ся німецько-австрійсько-російська комісія для наради над територіальними питаннями і відбула 11. і 12. січня три довгі засідання, а одно засідання 14. січня.

На першій засіданню наступила згода в справі випорожнення Персії, як нейтрального краю. В справі опорожнення земель, обсаджених Німцями, Німці стояли за те, що Польща, Литва і Курляндія заявили через свої представничі тіла (сейми), що вони не хочуть належати до російської держави, тому їм треба признати рішати свою долю, як це зробила через свій Сейм і Раду Фінляндія і Україна. Троцький обстоював погляд, що Фінляндія і Україна не обсажені чужими військами, а Польща, Литва і Курляндія повинні виявити свою волю голосуванням народу після уступлення армії.

На другім засіданню іменем російської делегації аложив Камєнев домагання, засновані в чотирьох точках:

1) На обсаджених територіях Росія признає народам право самоозначення, а осередні держави зрікають ся прилучувати їх досвоїх земель і не мають обмежувати їх незалежності;

2) Свою долю мають рішати ці краї по уступленню чужих військ і після повороту втікачів;

3) Через перехідний час мають завідувати цими краями місцеві органи, утворені народними партіями;

4) Державні відносини і форму своїх держав мають рішати народи народнім голосуванням.

Ці домагання предложив Камєнев на письмі, жадаючи дальшого ведення переговорів письменними заявами.

Відповідь ген. Гофмана.

Після цього просив слово ген. Гофман і сказав таке: Я мушу заперестувати проти тону предложень. Російська делегація говорить з нами так, як би Росія після побіди стояла в наших краях і могла нам диктувати умови. Рішаєть ся

наваки. Побідне німецьке військо стоїть на Вашій землі! Я далі мушу ствердити, що російська делегація домагаєть ся для обсаджених областей примінення права самоозначення народів в такий спосіб і в таким обемі, якого не примінює саме правительство в своїм краю. Ваше правительство основуєть ся, на жаль, на владі, і то на такій владі, яка безоглядно і насильством давить кожного, инакше думаючого. Кожний инакше думаючий буває проголошений як протиреволуціонер і буржуй, позбавлений права опіки. Я хочу свій погляд підперти двома прикладами. Вночі 31. грудня розігнали большевики багнетами і скорострілами перший білоруський конгрес у Мінську, який хотів виконати право самоозначення білоруського народу. Як Українці довершили права самоозначення, поставило російське правительство ультіматум і пробувало накнути свою волю оружною силою. Оскільки виходить зі звісних іскрових телеграм, то там триває ще горожанська війна. Так то представляєть ся в практиці примінення права самоозначення супроти народів з боку большевицького правительства. Тому німецька начальна військова управа мусять відкинути всяке вмішування в управильне справ у обсаджених областях. Для нас виявили народи обсаджених областей своє бажанне відділення від Росії зовсім ясно і недвозначно. Можу піднести найважніші такі рішення населення: Дня 21. жовтня 1917. року курляндські краєві збори, які признали себе представництвом цілого населення Курляндії, просили німецьку державу про опіку. Дня 11. грудня 1917. р. литовський краєвий сейм, признаний Литовцями краєм і заграниці одноким уповноваженим представництвом литовського народу, проголосив бажанне відділення від всіх державних зв'язків, які вони мали досі з другими народами. Дня 27. грудня збори міських послів у Рязі висловили подібне прохання до німецької держави. До цього внесення прилучила ся рижська купецька палата, велика гільдія, представники сільського населення, як і 70 стоваришень. Вкінці в грудні 1917. увільнили себе від дотеперішніх зв'язків також представники лицарства і сільських і міських та церковних громад на Езель, Даге і Моон ріжними заявами. Також з технічно-управних зглядів мусять відкинути німецька військова управа опорожнення Курляндії, Литви і Риги та островів на рижській залізниці. Всі ці околиці не мають ніяких управних органів, ніяких органів правних, ніяких органів охорони, ніяких залізниць, ніяких телеграфів, ніякої пошти. Все є в німецькім посіданню і в німецькім обороті. Також на уладженне власного народного військо або міліції ці краї не мають спроможности за недостаткою відповідних органів.

Вкінці державний секретар Білжак заявив, що супроти нового становища російської делегації не мо-

же дати відповіді і мусять взяти заяву під наряду спільно з союзниками. Далі відмовив ся від російського предложення подавати свої заяви на письмі, бо це зовсім не пособляє прискоренню мирових переговорів, а радше їх аупниє. На цім засіданню перервано.

Відповідь осередніх держав.

Дня 14. січня осередні держави заявоу Кільмана дали відповідь на чотирі російські домагання, яка є такого змісту:

1) Німеччина й союзники не мають наміру прилучувати до себе обсаджених областей, не хочуть їм накидати форми правління, але вони хочуть собі і тим народам лишити вільну руку для заключення договорів.

2) Як довго триває війна, не можуть бути стагнені війська союзників, тільки їх число можна зменшити, щоби удержати тільки порядок. Вони не противлять ся утворенню національної жандармерії. Таксамо не противні вони повороту втікачів.

3) З наближенням до миру покличеть ся до співучасті в управі тих земель представників населення в щораз більшим числі.

4) Що до виявлення волі цих народів, то осередні держави уважають голосування всього народу не практичним, але цей голос треба дати національному зібранню, вибраному на широкій основі. При голосуванню не буде мати ніякого впливу присутнє військо.

На засіданню 16. січня Троцький не згодив ся на предложення осередніх держав, жадаючи народного голосування в справі долі зайнятих областей. На жаданне ф. Кільмана згодив ся Троцький додати виказ втікачів із зайнятих країв.

Ген. Гофман предложив карту, на якій визначено краї тільки від Балтійського моря до Берестя з тою заміткою, що на південь від Берестя є українські краї, про які ведуть окремо переговори представники Української Республіки.

Заява Троцького в справі права до окремого миру України.

На це заявив Троцький: Як я двічі вже зауважив при признанню окремішности української делегації, ще не зясував ся процес самоозначення України так далеко, щоби можна зараз уважати порішеним питання розмежування між нами і новою республікою. Я вже тоді зауважив, що не буде труднощів у переговорах, коли після наших засад граничні лінії будуть визначені волею народніх мас населення, які заінтересовані в цій справі. В цім однокім випадку потрібна згода між нами і українською делегацією. Це відносить ся природно також у повнім розумінню до країв на південь від Берестя.

В зв'язку з тим забрав слово предсідатель австро-угорської делегації в справі країв, обсаджених австро-угорськими військами, і за-

